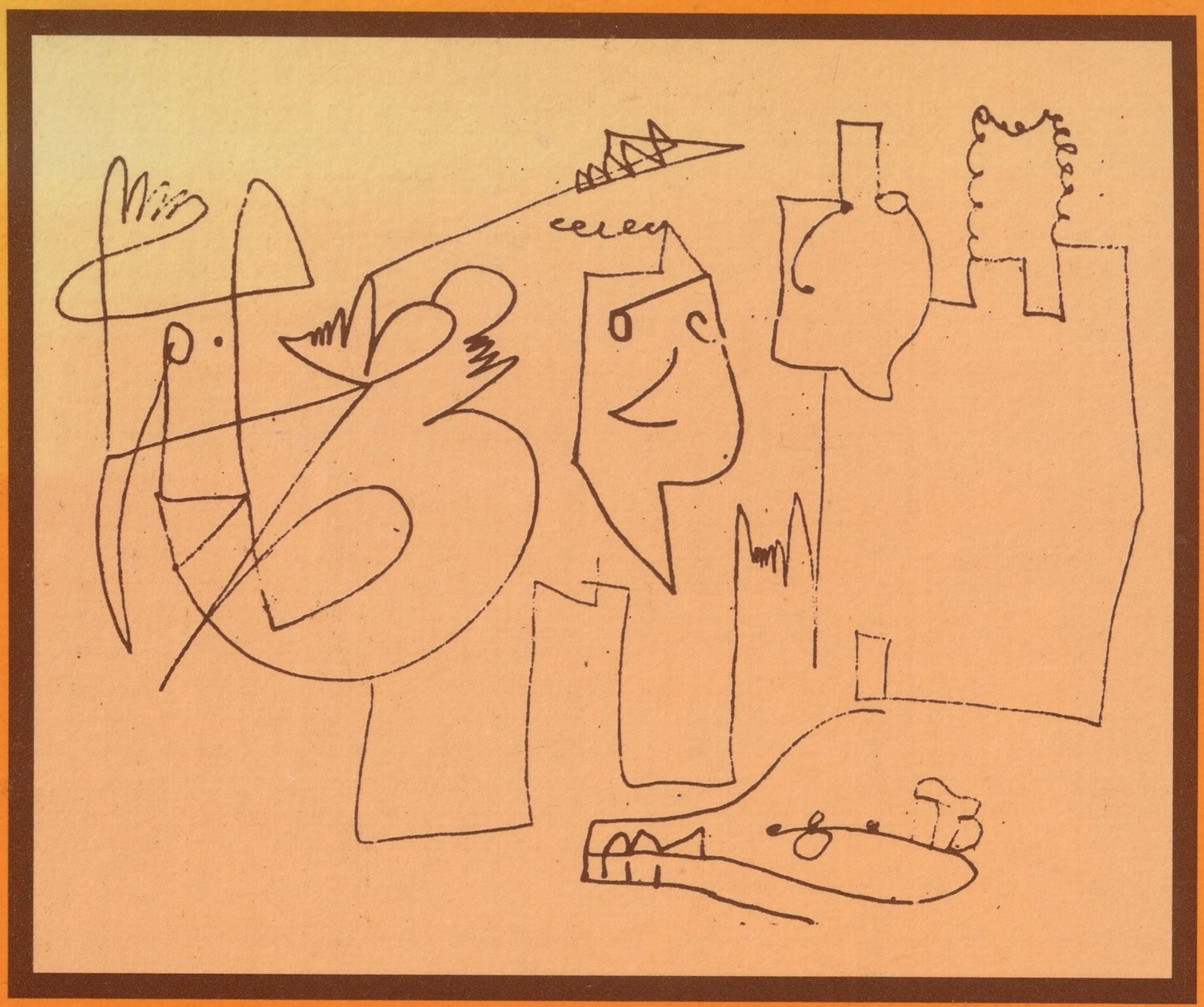

Pintér Lajos

Graffiti

Pintér Lajos

Graffiti

Pintér Lajos

Graffiti

Rajzok egy tűzfalon

Móra Ferenc Könyvkiadó

A borító és az illusztrációk anyagát
Tóth Menyhért festőművész
kiadatlan hagyatékából válogattuk

© Pintér Lajos, 1995
© Móra Könyvkiadó, 1995

Tavaszi esőcsepp

Február: szembeszél,
fehér kesztyű, vaskéz.
Ablakodon leskel,
kinyújtja, behúzza hattyúnyakát a tél.

Kabátod fölveszed, elkél a nagykabát,
elkél a gyapjúsál,
mint medve, úgy mozogsz,
mint mackó, úgy morogsz.
Mulatsz és múlatod áldott napod.

Február, szembeszél:
fehér kesztyű, vaskéz.
Ablakodon leskel,
kinyújtja, behúzza hattyúnyakát a tél.

Kabátod ledobod, nem kell a nagykabát,
nem kell a gyapjúsál,
mint medve, úgy gurulsz,
mint mackó, úgy gurulsz.
Az irhád, a ruhád csupa sár.

Március. Nyírfa-ág,
március, fűzfa-gally
táncol az esőben.

El ne fuss előle.
El ne fuss előlem,
tavaszi csöpp eső. Tavaszi esőcsepp.

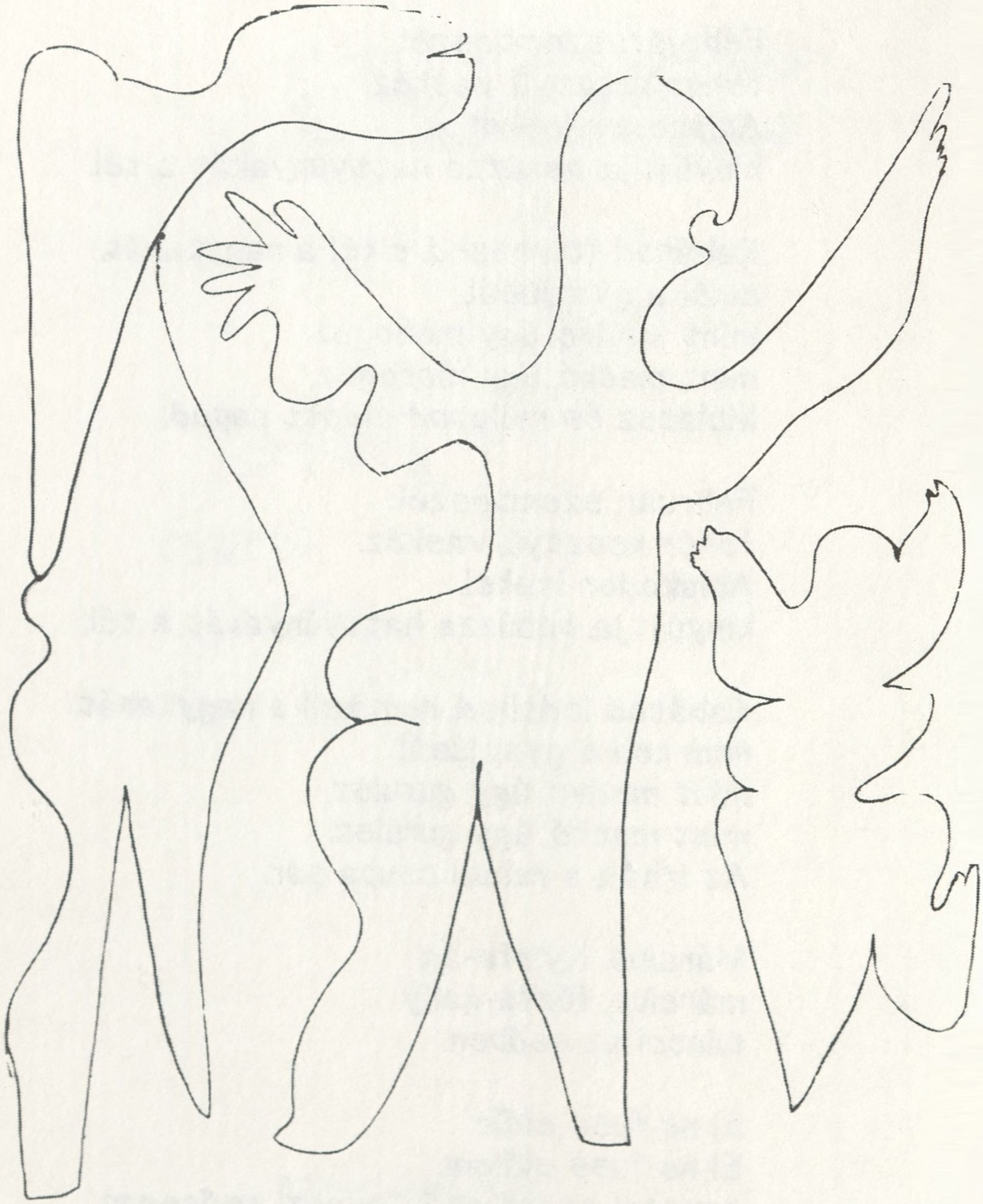

Alföldi festők

I.

Itt a Tisza és a Körös: két birkózó,
egymásba kap. Egyik korosabb és erősebb,
de mert erősebb: kövérebb, darabosabb.
A másik csontos, inas, örök kamasz.
Hol a Tisza és a Körös egymásba kap,
áll ott egy ember, mint a fa moccanatlan.
Hol a Tisza és a Körös: két birkózó
egymásba kap, áll ott egy férfi.
Ahogy a Tisza és a Körös összeér,
mozdulatlanul, moccanatlanul azt nézi.

II.

Szikrázó strandon meztelen,
önfeledt tömeg.
Az ég és a víz és a
vízhordta homok háromszögében
a hangos élet.
Ártéri úton elfutó gyerekek
lába nyomát ha követed: erdei szamóca,
hamvas szeder telepeire rátalálsz.

III.

Egy kosár hal a piacon. Hajnal van,
a halász épp meghozta, piszkos, nyálkás
zsákjából kifordította a nagy, kétfülű kosárba:
fürge ponty, hasas tükörponty, csuka, harcsa.
A halaskofa: káromkodások nagyasszonya.
Kincse, a kosár hal szebb, mint egy csokor rózsa.

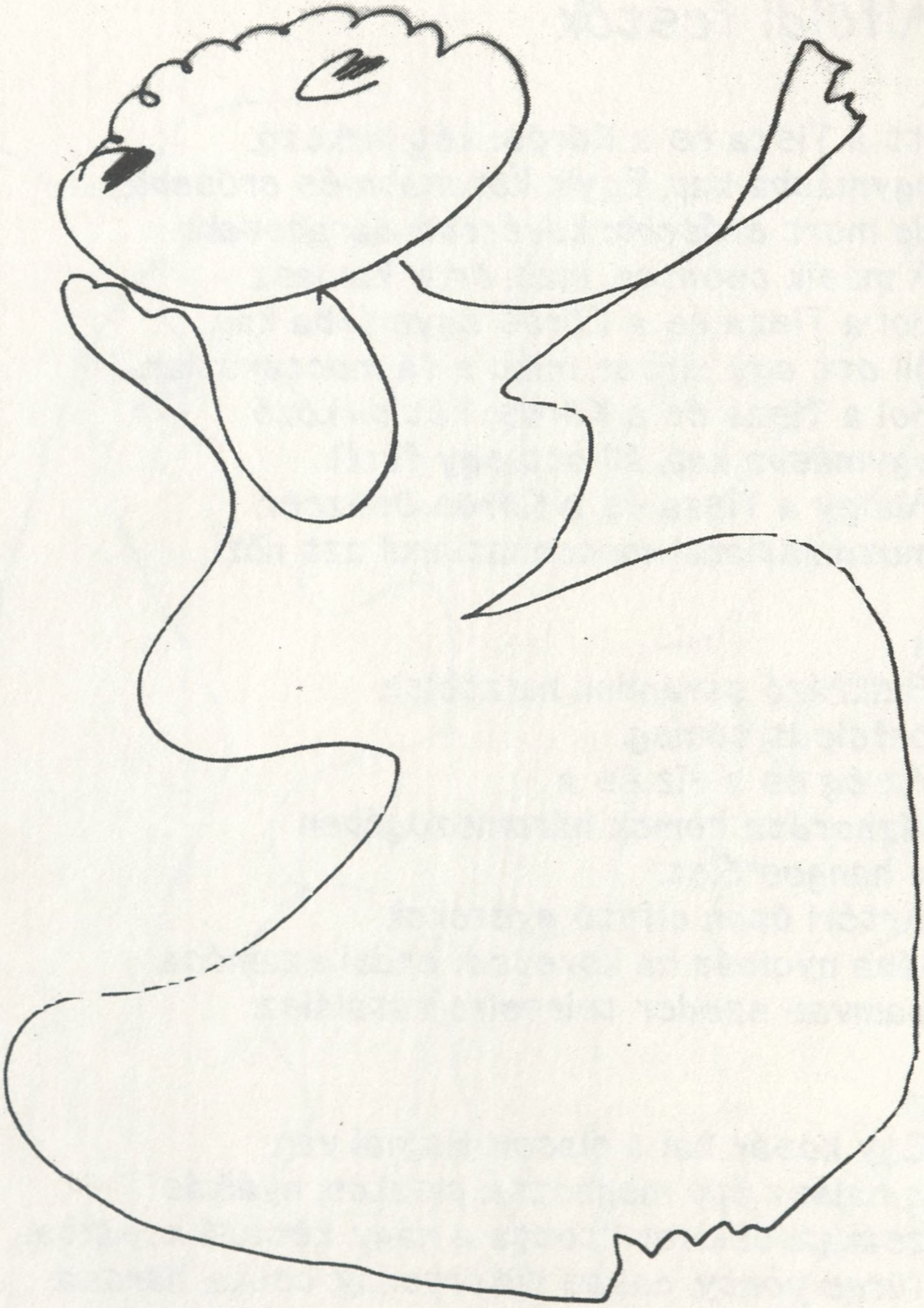

Sanzon

Milyen világ ez,
micsoda világ,
a kés élét próbálom:
ujjam bögyét, na vágd.

Futva jön a kerten át
anyám,
kisfiam, kiáltja,
mit csinálsz.

A kertkapu, mint ingnyak
nyitva áll,
befut egy csibe,
hangja cérnaszál.

Követ kapok föl,
tompa puffanás,
a gyönge csibe-hát
úgy döng, akár a föld.

Biciklijén a postás
szellőcske tovaszáll.
Nem hozott ma hírt,
esőt, sem levelet.

Milyen világ ez,
micsoda világ,
lapjára tedd a kést,
az ujjad meg ne vágd.

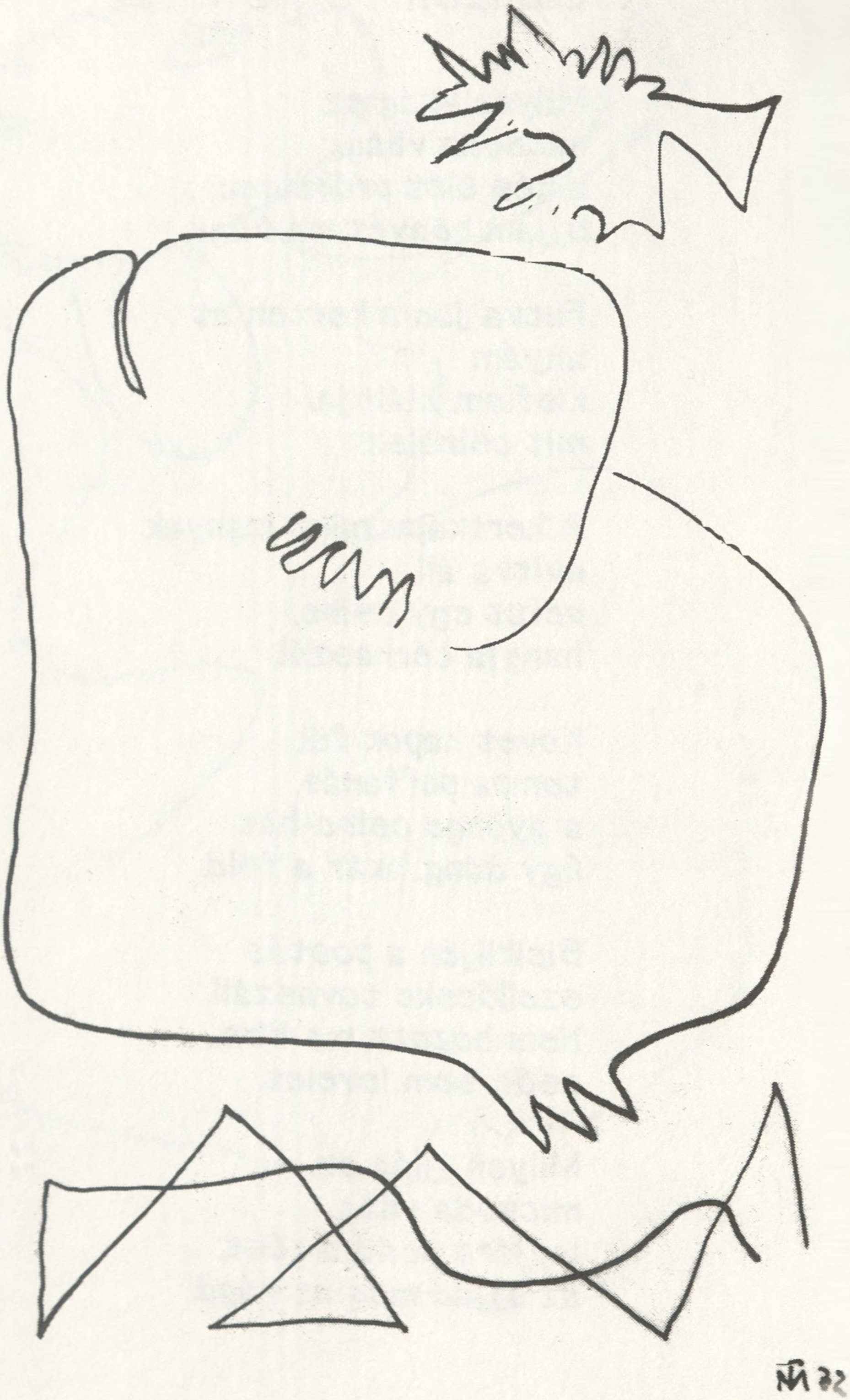

Rajz őszi tűzfalon

Az én
apám
olyan erős
nincs erősebb
nála senki
e
g
y
zsák
búzát vállára vesz
teli vödörrel visz
vizet lovak közé is
mer menni, s nem fél
még a sötéttől sem
az én apám olyan
erős
n e
i r
n ő
c s
s ebb
nála senki!

Arcod országának zsiványa

Ha szomorú vagy,
arcod országának
királya
kissámlin trónol –
ha elalszik: horkol,
ha felébred:
hálósipkát horgol
drótból.

Ha vidám vagy,
arcod országának
zsiványa
csillagot lődöz,
nem jól céloz: dirmeg-
dörmög –
de egyszer talál,
s talán
csillagot kötöz a
földhöz.

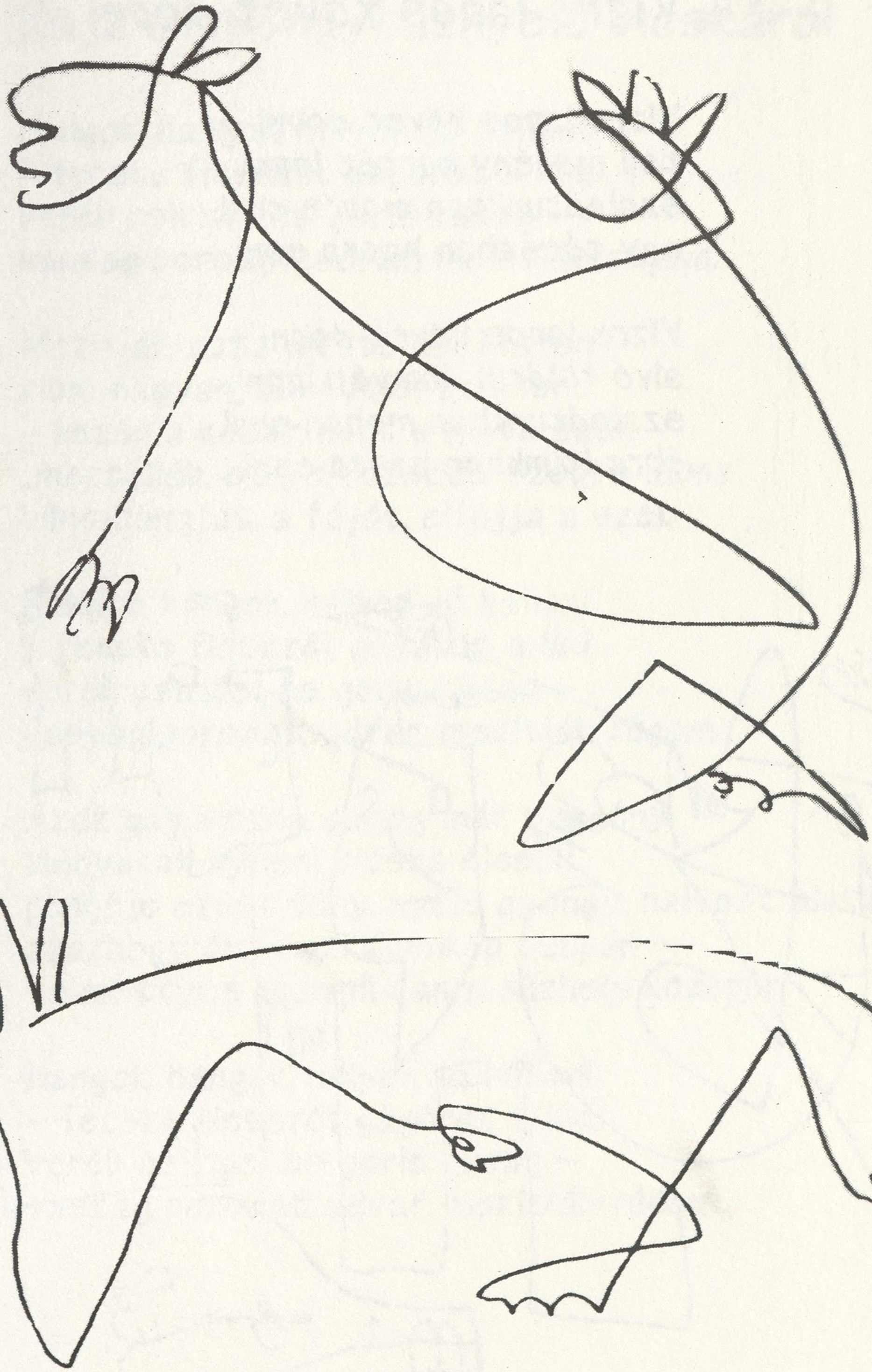

Vízre lapos követ dobni

Vízre lapos követ dobni –
teli mellény körtét lopni,
szaladtunkban mohón enni,
egy tócsában hasra esni.

Vízre lapos követ dobni –
alvó földről dinnyét lopni,
szaladtunkban mohón enni,
ébredtünkben hasra esni.

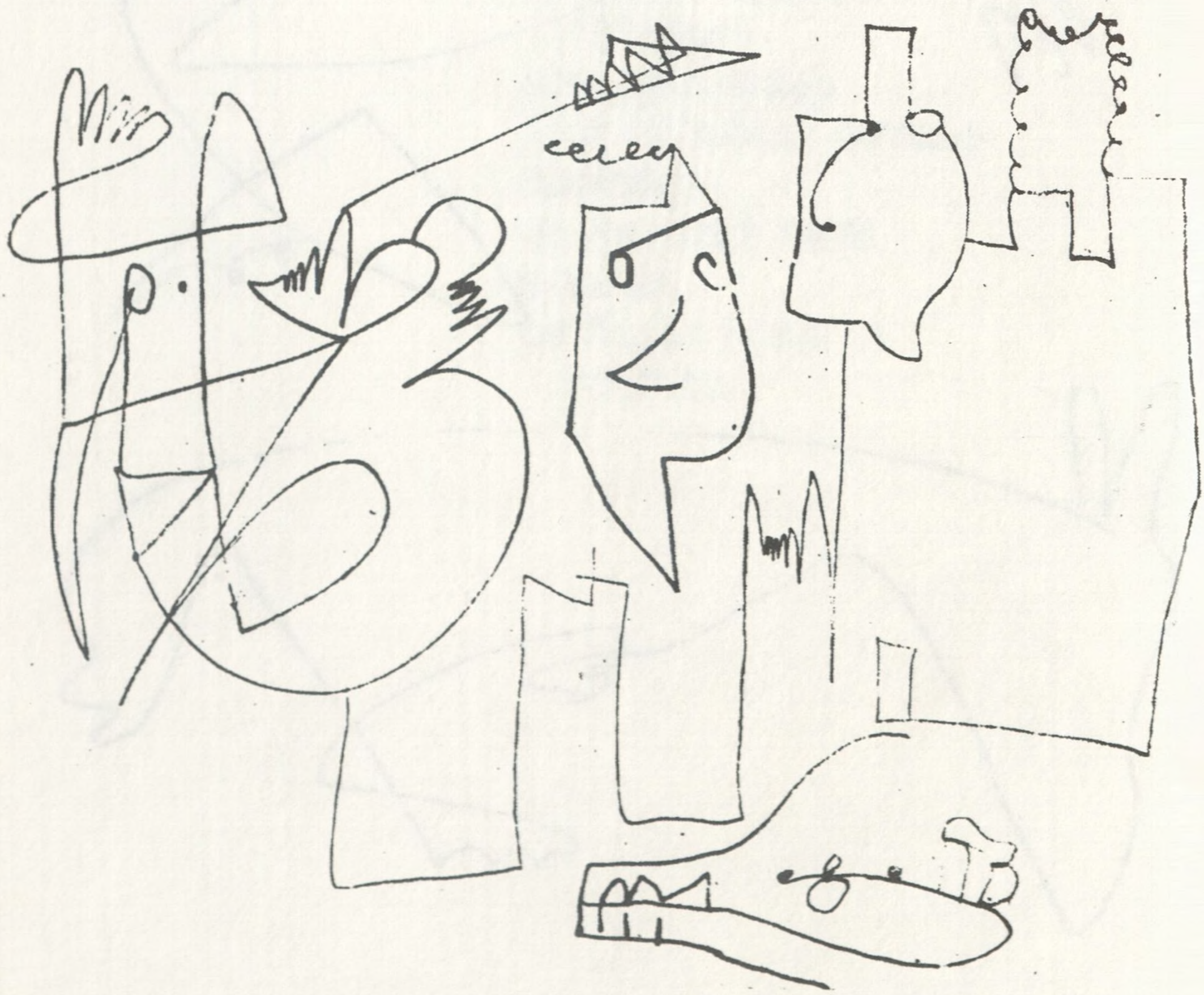

Rajz a gyöngyháznyelű bicskáról

Hangok, hangok, milyen jó hallani,
– fecske ficserél, gágároz a lúd,
veréb csiripel és gerle kacag –
vastag porodat, udvar, mezítláb rúgom.

Mezítláb, azaz meztélláb, hiszen
bíbic-nagyanyám fut el az úton:
– kezén a kosár, mint a hinta száll –
„meztélláb, ejnye, rozsdás szögbe lépsz"
bíbic-hangját, a fájót, elfújja a szél.

Hangok, hangok, milyen jó hallani,
– fecske ficserél, gágároz a lúd,
veréb csiripel és gerle kacag –
vastag porodat, udvar, mezítláb rúgom.

Azaz gágározna, gágog már szegény,
lúdnyakat nyesni bicska élesül:
pengéje ezüst fény, nyele gyöngy, haltest alakú,
azazhogy álom ez: álomkép csupán –
zsírpettyes krumpli van a tűzhely közepén.

Hangok, hangok, milyen jó hallani,
– fecske ficserél, gágároz a lúd,
veréb csiripel és gerle kacag –
vastag porodat, udvar, mezítláb rúgom.

Azaz rúgnám – cseresznyefán ülök,
rikkantó rigó társa, ott rikogatok,
hólyagcseresznyék hűlt helyén várom:
sültkrumpli illat szállna már felém.
„Leesöl, gyerek",
rikkantó rigó társa: hogy esnék le én!

Azaz leesek. Gerlehang kacag,
kacagom magam s gyönge nádtestre
horgot bűvölök, a folyóhoz ülök:
arcomat lesni vizek tört tükrében.
A messzi habokon ezüst halficánkolás,
a bicska nyele itt: gyöngy halficánkolás –

Hangok, hangok, milyen jó hallani,
fecske ficserél, gágároz a lúd,
veréb csiripel és gerle kacag:
udvar, mikor vastag porod a felhőkig rúgom!

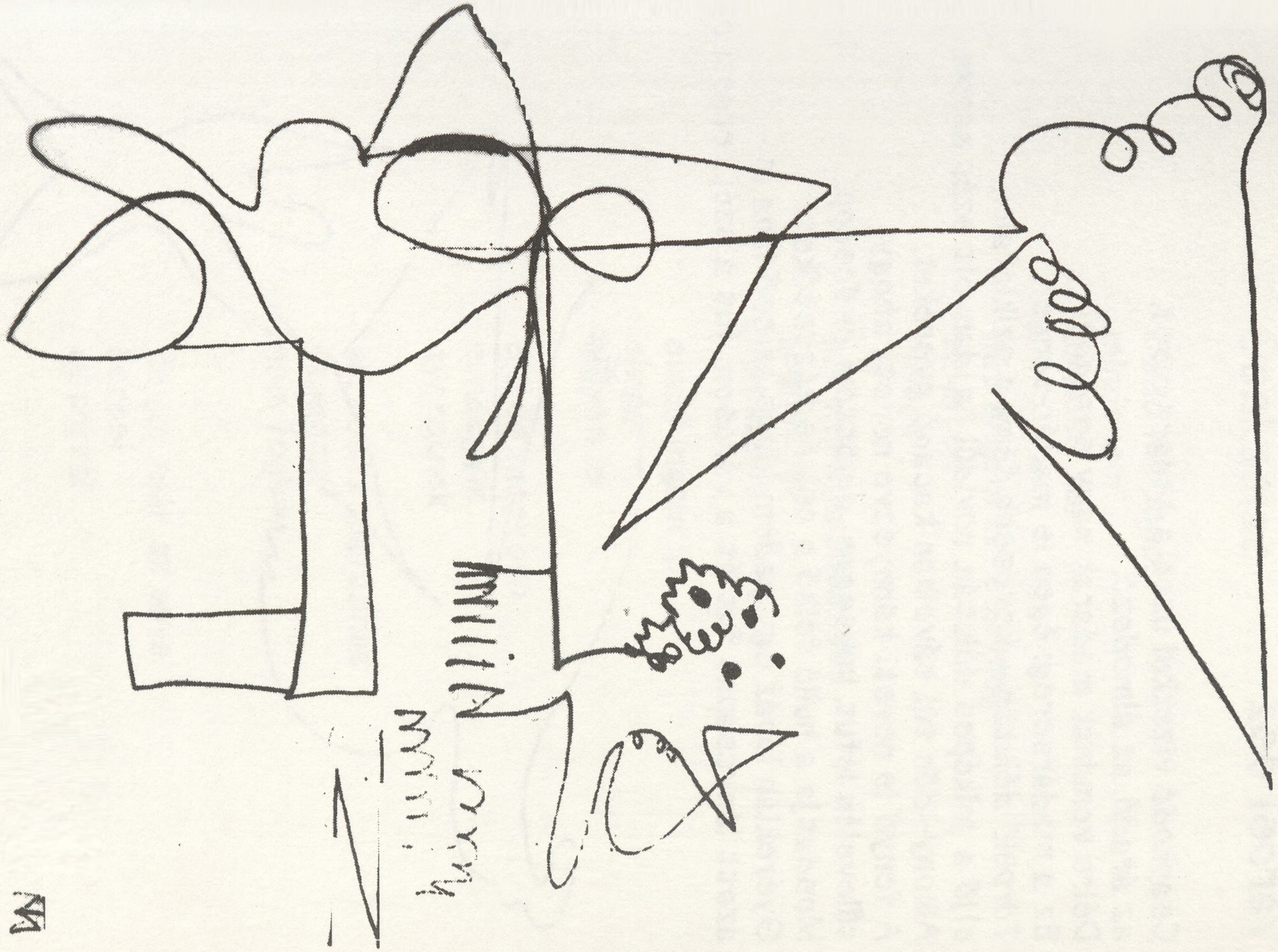

Városi ősz

Csapkodó vizekkel üzen a tenger most,
az áradó, az álmodozó.
Délre vonulnak madarak nagy sereggel.
Ez a madársereg: égen is madár-tenger.
Törpülő délután – kevesebb fény a sziklafalon,
eljő a jelképes délután, rövidül hajdanvolt szép napom.
Alkony-időn túl, távolban kacagó gyerekek.
A fenyő is neveti, könnyezve neveti, ahogy
tűlevelén lefut, bukseggel a pöttöm esőcsepp.
Mosdatja a hulló felhő a csipás háztetőket.
Gyerekláb lóbáz egy padon: lóbáz az eső lába is –
ázott lánycsapat fut át a városon: fut a szél, kergeti őket.

Ócskapiac

eladó mindenem
mindenem
csak te nem

hát engem ki vesz meg
az isten
hidege

azt mondja ráfázott
jéghintán
hintázott

eladó ingem is
eladó
ingyen is

dió és mogyoró
mindegyik
gyereknek

aki rossz maradhat
faggatni
nem fogom

de jön már az apja
keresi
ostorral

ne bántsa jó ember
ha veri
csak szóval

ne bántsa szóval sem
egyetlen
egyszer sem

fakardom eladó
vegye meg
inkább azt

adja a fiának
örül majd
láthatja

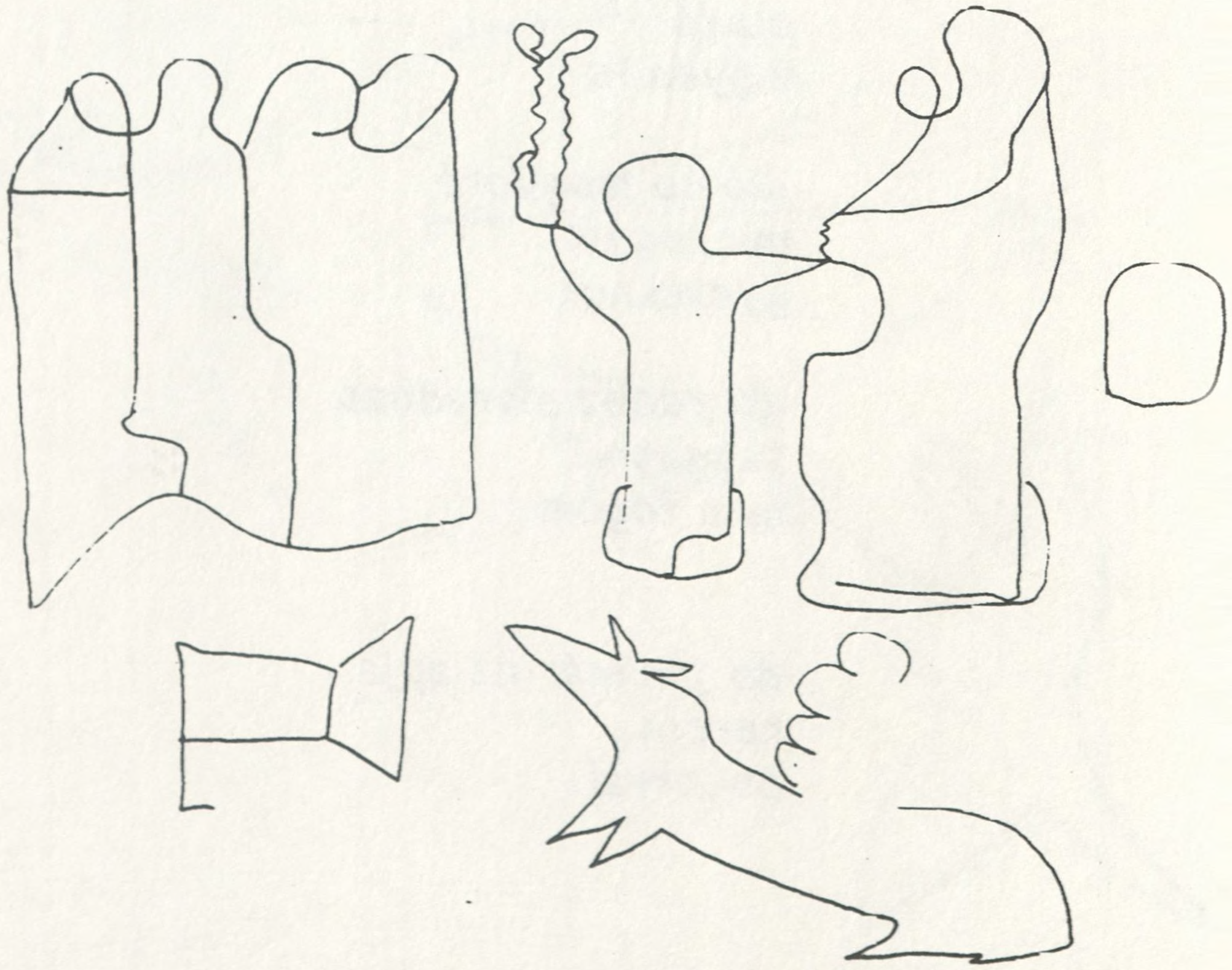

hangtalan köszöni
többet ér
beszédnél

hanem most figyelem
érkeznek
tündérek

kezükben csemege
megsütött
sólyomvér

mit árulsz kérdezik
lóvásár
van-e itt

lovam csak télen van
akkor is
friss hóból

sátorfám szedhetem
sátorfám
sose volt

jókedvünk estéje
véget ér
a piac

árusok merülnek
égboltra
kerülnek

Ki csinált itt öt hóembert?

Hosszúnyelű hólapátot
bagolyasszony szomorún visz,
hosszúnyelű hólapáttal
kicsi lányka büszkén lépdel –
Öregasszony hogyha beszél:
kígyót is szól, békát is szól,
kicsi lányka hogyha beszél:
diót is szól, mézet is szól.

Öt kis fiú fut elő most,
havak völgyén átlábol most,
így zenél nevük zenéje:
Józsi, Pisti, Ödön, Ottó, Elemér,
öt kis fiú belenéz a tél tükrébe,
pille hóból öt hóembert mikor formáz.

Hosszúnyelű hólapáttal
arra jár a bagolyasszony,
ahol ellép, jégcsap támad,
jégcsöpp-kristály ül az ágon:
ki csinált itt öt hóembert, ki volt
az az öt tekergő? Ki volt az a
kockafejű öt csavargó?
(Messzi fut már öt nyakigláb:
utcasarki ház falához odasimul,
onnan les ki, hófal mögül, öt hóvirág.)

Arra jár a kicsi lányka,
ahol ellép, jégcsap olvad,
jégcsöpp-kristály fut az ágról:

ki csinált itt öt hóembert –
a nagyhasút, malac-maszkást
talán Elemér csinálta,
kinek mákoscsík az álma.
A nagyfejűt, répaorrút tán
okos Ödön csinálta.
És a kalapos hóembert,
füligsipkás hó-öreget talán
Ottó, a fogfájós?

(Utcasarki fal mögül most három
gyerek nagyot pillant.
Csupa szem már:
egyikük szemének tükrén havat hozó
felhő látszik –

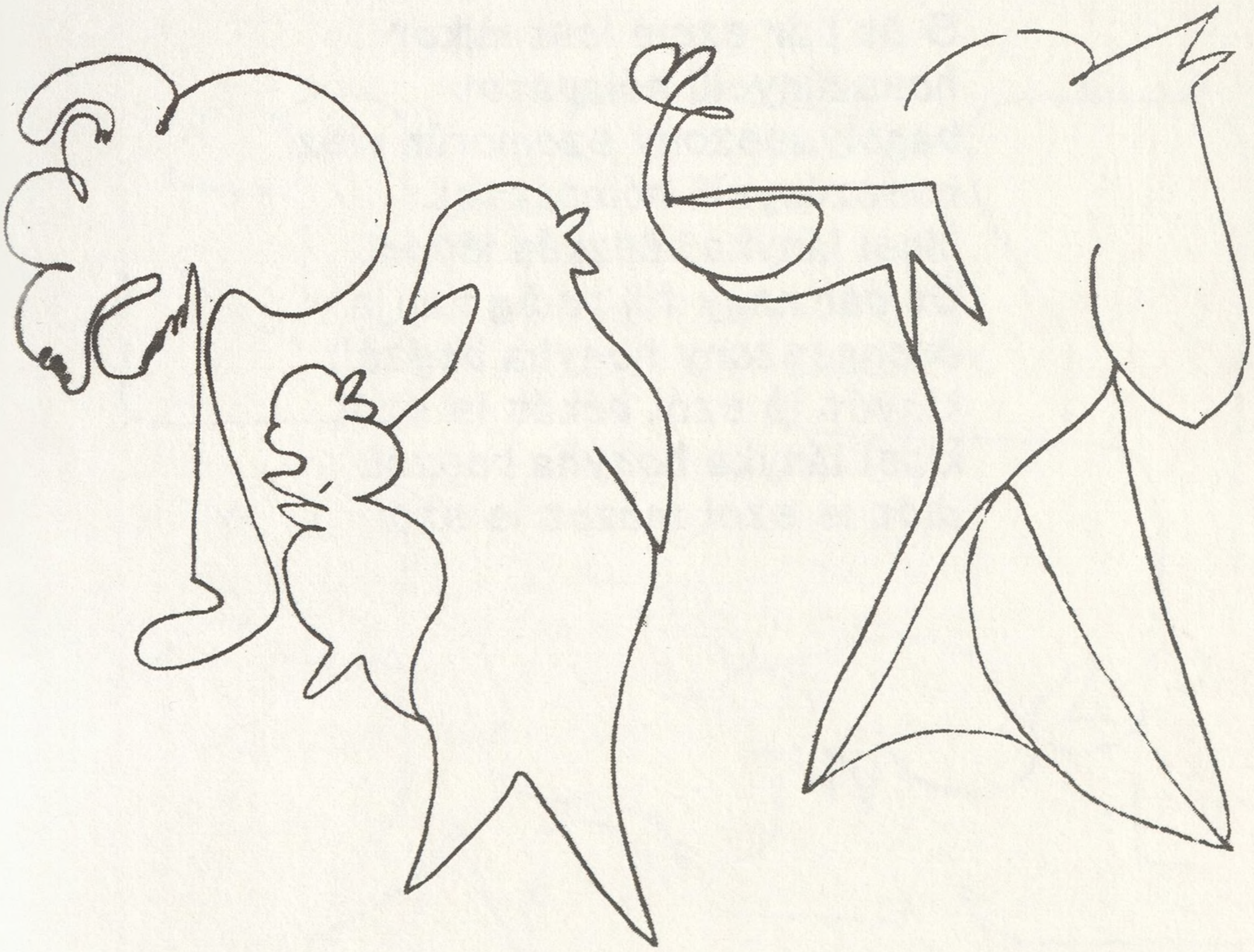

másikuk szemének tükrén a hófödte
utca látszik –
harmadik szemének tükrén
a kicsi lány arca villan:)

Ki csinált itt öt hóembert –
póznakarút, süvegeset
talán a pék fia, Pista;
hosszúlábút, ciroksöprűst
talán Jóska, ki a téren napestig
labdával táncol?
(Utcasarki fal mögül most
Pista, Jóska nagyot pillant.
S utcasarki ház tövéből
öt hóvirág előbújik.)

S öt pár szem lesi, mikor
hosszúnyelű hólapátot
bagolyasszony szomorún visz,
hosszúnyelű hólapáttal
kicsi lányka büszkén lépdel.
Öt pár nagy fül pedig hallja,
öregasszony hogyha beszél:
kígyót is szól, békát is szól,
kicsi lányka hogyha beszél:
diót is szól, mézet is szól.

A csongrádi Tisza-gáton

A csongrádi Tisza-parton nyáron,
meztelenül három paráznák,
forró homokban hemperegtünk,
nagysodrú folyóban fürödtünk,
vidámak voltunk és szentek,
a csongrádi Tisza-parton nyáron.

Futottunk szánon, korcsolya élen,
hárman voltunk, három hóember,
megpördültünk és fölborultunk,
háton, hátsó felünkön csúsztunk,
vidámak voltunk és szentek,
a csongrádi Tisza-gáton télen.

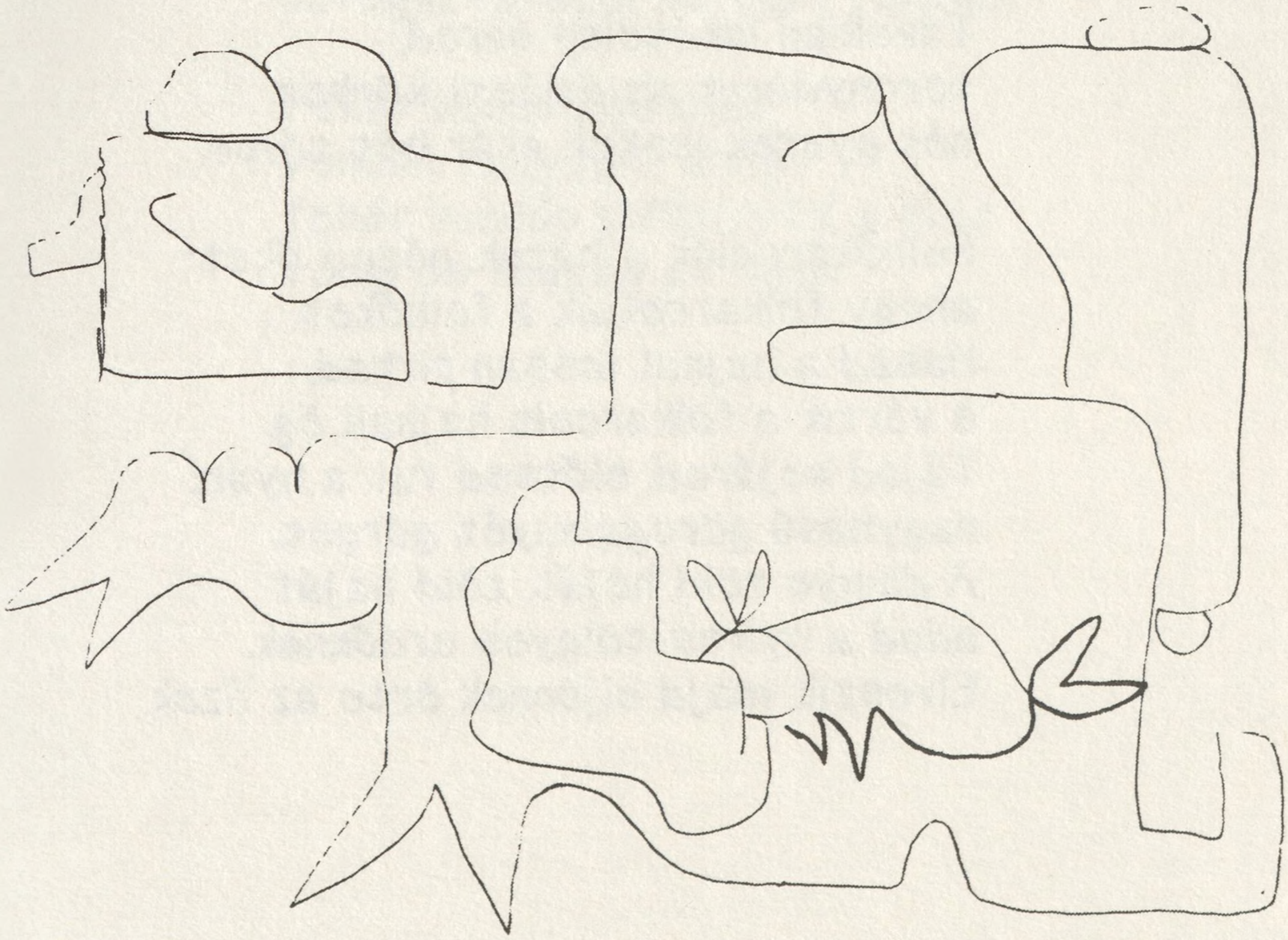

Évszakok vonulása

A gyerekeknek

Hej, tavasz, a fekete földre
hóvirágszirom hull, az havaz.
Kapualjtól kapualjig fuss el,
mert a vadfiú zápor nyakadba csap.
Tavaszi sötét éjszaka,
kutyád fehér pulikutya: neve Tisza,
fönn ül a holdban, szőre világol,
elszabadult a konctól, kolonctól.

Fuss a folyóhoz, jó Tiszádhoz,
tavaszi folyód alszik még mélyen,
alszanak a halak a mélyben.
Vizek tükrében lesi magát
a telő hold: gombóc kutyád.
Távolban lakótelep ébred,
toronydaruk az óriásai, körben
hét gyerek leskel: akár hét törpe.

Felhőkarcolók a házak, nézed őket:
ahogy felkarcolják a felhőket.
Hasad a hajnal, lassan pirkad,
s vérzik a fölkarcolt hajnali ég.
Tájad bejárod, előtted fut a nyár:
nagyhasú görögdinnyét görget.
A dinnye zöld héját, zöld haját
adod a nyíres-tölgyes erdőknek.
Elveszik, majd eljönnek érte az őzek.

Fölkarcolva a te lábad is:
megkarcolták a vadszeder-indák,
térded megsebzett tereit nézed.
Feketególya, piros a lába:
leszáll ártéri vizekre.
Ősz lesz, indulhatsz iskolába,
fekete ingben, piros nadrágban.
Fekete gólya, piros a lábad.

Jönnek a portyázó fagyok is,
hogy fázol, arra ébredsz –
be kell csukni az ablakod,
nem hóvirág ez, hanem a hó hull.
Jó barát a sapka, sál, a nagykabát.
Jó a sapka, tényleg jó, tényleg:
ráülni, csúszni rajta a jégen,
pörögni, forogni, pörögni, forogni.

Fehér bundakabátban
vonulni, ragyogni, ahogy
fehér bundás pulikutyád, a hold
vonul és ragyog az égen.

A Béke téri piacon

A Béke téri piacon ott topog nagyanyád,
körtét árul, itt a klappkörte,
itt a klappkörte, kiabálja,
olyan sápadt, olyan fáradt a drága,
kissámlik, háromlábú tábori székek,
induljatok el érte.
Köténye zsebe: két mély kút.
Kötényéből a gyémánt-pénz elgurult,
gyerek vagy, szaladsz utána,
hogy gurul, hogy gurul a fillér,
s elvész a porban.
Vagy a Nap, az égi
kiskakas szippanthatta föl?
Szipogsz. Siratod.
Vigasztalnak a halas kofák:
kisfiú, megnőj, bajszot növessz –
bajszod lesz majd, mint a
harcsának, hát nevess!
Már nevetsz, félkrajcár után
gurul a nevetésed.
S füleled: kofa-miatyánk száll.
A Béke téri piacon
legpirosabb alma az arcod,
olyan kocsis-ámen a párja.
Nagyanyád körtét árul, itt az olcsó
klappkörte, klappkörte,
kiabálja a drága.

Épp csak virrad –, mellette
elalszol félig állva.
Egy cigánylány jön, tenyered
rajzát nézi, az álmod ő vigyázza.

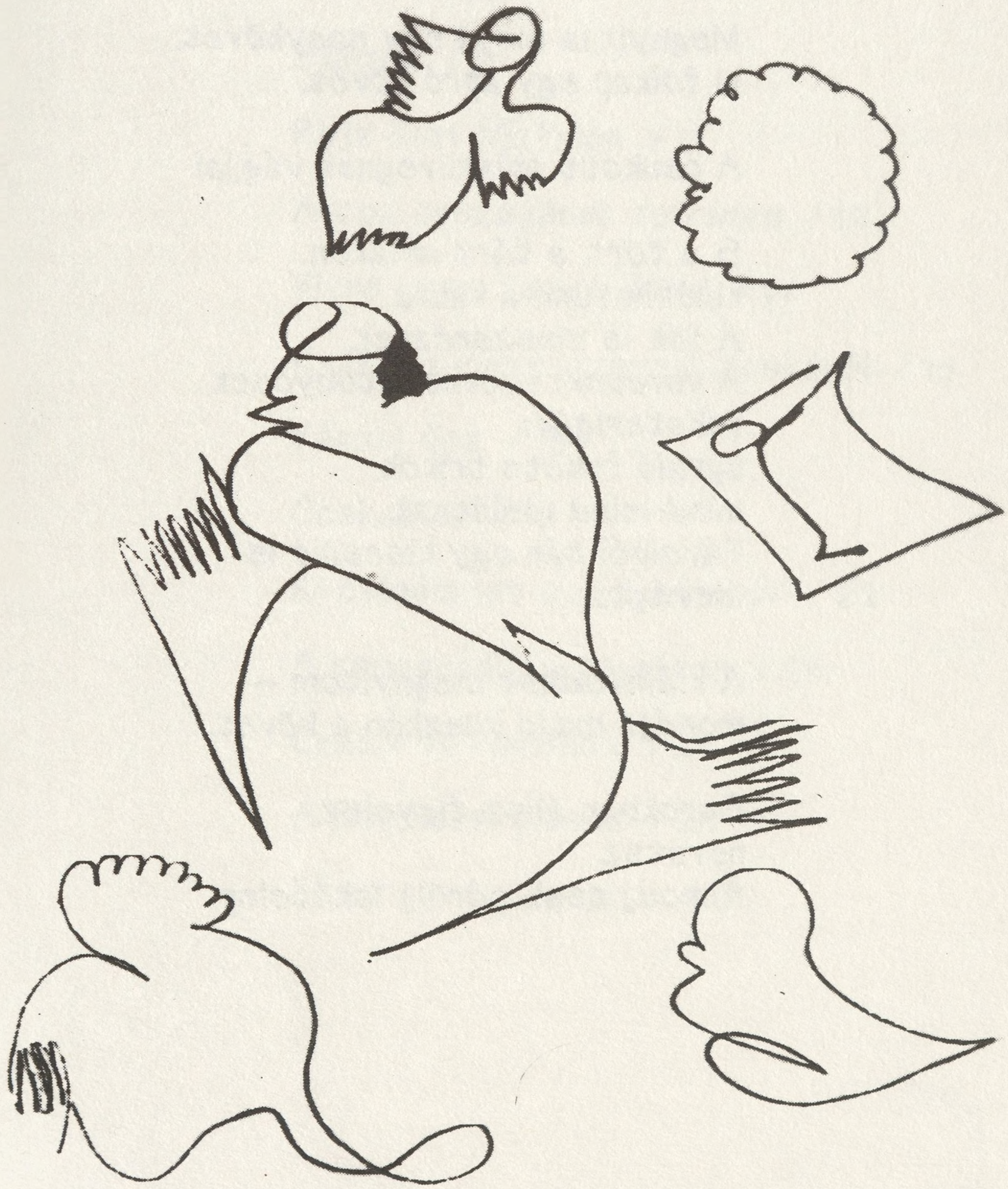

Rendhagyó megnyitó

Ma nyílik a telepen
a természeti kiállítás.

Megnyitja majd egy nagykövet,
ki fölkap egy apró követ.

A csukott ablaküvegnek vágja!

S a tört, a tárt ablakon
kinézhetünk a fákra.
A fák is visszanéznek.
A verebek: szürke öltönyösek,
feketerigók:
ugráló fekete trikók,
mind-mind idelátnak.
Távolból tán egy kiscsikó is
idevágtat.

A kiállítódást megnyitom –
mondja majd büszkén a követ.

Sarokban állsz, figyelsz,
nevetsz.
Álmodj csak, pörölj, lakótelep.

Tartalom

Tavaszi esőcsepp / 5

Alföldi festők / 7

Sanzon / 9

Rajz őszi tűzfalon / 11

Arcod országának zsiványa / 12

Vízre lapos követ dobni / 14

Rajz a gyöngyháznyelű bicskáról / 15

Városi ősz / 18

Ócskapiac / 19

Ki csinált itt öt hóembert? / 22

A csongrádi Tisza-gáton / 25

Évszakok vonulása / 26

A Béke téri piacon / 28

Rendhagyó megnyitó / 30

E könyv megjelenését a Nemzeti Kulturális Alap
anyagilag támogatta

ISBN 963 11 7291 0

A kiadásért felel a kiadó igazgatója
Nyomtatta és kötötte a Dabas-Jegyzet Kft.
Felelős vezető: Marosi György ügyvezető igazgató
Munkaszám: 95-0736
A szöveg- és képfeldolgozás
a Móra Kiadó Macintosh-rendszerén készült
Felelős szerkesztő: B. Hári Lenke
Műszaki vezető: Török Károlyné
A könyvet tervezte: Veres Ágnes
Műszaki szerkesztő: Lienerth Anna
Terjedelem: 2,78 (A/5) ív. IF 6895
Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó Rt., Budapest, 1995

Pintér Lajos versei megkapó lírai hitellel varázsolják elő a távoli, elsüllyedt gyerekkor hangjait és világát: a ma már szívszorító emlékké vált apát, nagymamát, az évek súlya alatt csillogóvá és hatalmassá tágult kertet és a poros udvart, ahol „meztélláb" rohanhatott a gyerekláb. Mesévé nőtt mára a fára mászás, a gyerekes körtelopás, a zsibongó vásár, játék a vízparton és a hóemberépítés a régi pajtásokkal. Ilyen varázslatra csak a költő képes: szóban megidézni, játékos kedvvel újra életre hívni a gyerekkor csodáit.

A kötetet a Kossuth-díjas Tóth Menyhért rajzai illusztrálják.

MÓRA KIADÓ

ISBN 963 11 7291 0

9 789631 172911

280 Ft